

Motion till riksdagen 2021/22:4239

av **Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2021/22:28 Överlåtelse av förvaltningsuppgift till Internationella sjöfartsorganisationen att genom Världssjöfartsuniversitetet utfärda examina

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till att Världssjöfartsuniversitetet ska läggas till i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen så att möjligheten till insyn värnas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslås en ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, som innebär att det införs ett bemyndigande för regeringen att besluta att Internationella sjöfartsorganisationen ska ha rätt att utfärda examina genom Världssjöfartsuniversitetet i Malmö (World Maritime University, WMU).

Världssjöfartsuniversitetet ska enligt regeringens förslag ges examensrätt för fil.mag. och fil.dr i maritima studier. Då universitet drivs av Internationella sjöfartsorganisationen som är ett FN-organ innebär förslaget att en förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning överläts till en mellanfolklig organisation.

En konsekvens av förslaget blir att offentlighetsprincipen inte kommer att tillämpas avseende den myndighetsutövning som universitet tillåts bedriva i Sverige. Vid en jämförelse med andra lärosäten som t.ex. Chalmers tekniska högskola, Högskolan i Jönköping samt Handelshögskolan i Stockholm som är tillagda till bilagan till offentlighets- och sekretesslagen och för vilka offentlighetsprincipen alltså är gällande, blir detta en skillnad med minskad insyn som följd.

Vänsterpartiet anser i likhet med vad Journalistförbundet tar upp i sitt remissvar att det är av vikt att det finns möjlighet till insyn i verksamheter som bedriver myndighets-

utövning i Sverige. Det finns flera skäl till varför det är värdefullt och även till praktisk nytta, t.ex. för att kunna jämföra grunder för betygsättning och examination på ett transparent sätt. Offentlighetsprincipen är dessutom en grundlagsskyddad princip som syftar till att stärka demokratin, och genom beslut att inte tillåta insyn riskerar den att urholkas, vilket är allvarligt.

Vidare vill Vänsterpartiet lyfta det som även anförs enligt Juridiska fakultetsnämnden i Uppsalas yttrande, om att förslaget hade förtjänat en utförlig diskussion, problematisering och motivering med tanke på att det rör en så grundläggande fråga som rätten att ta del av allmänna handlingar.

I propositionen för dock regeringen ett mer långtgående resonemang än i promemorian (U2021/02583) om möjligheten att Världssjöfartsuniversitetet bör läggas till i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen, men landar i slutsatsen att angivna skäl från remissinstanserna inte kan anses vara tillräckliga och att de lärosäten som tidigare tillagts har gjort det på grund av särskilda skäl som inte föreligger i detta fall.

Att t.ex. fördelning av statliga medel ska ses som en sådan uppgift där det kan finnas ett starkt intresse av offentlighet är bra och något som Vänsterpartiet är positivt till, men det finns även andra anledningar till att värna rätten till insyn, och det finns egentligen inget i detta fall som skulle medföra någon försämring om WMU tillades i bilagan.

I förarbetena till offentlighets- och sekretesslagen anges att det måste göras en bedömning från fall till fall om ett enskilt organ som utför en förvaltningsuppgift ska införas i bilagan och för vissa enskilda utbildningsanordnare har, enligt exempel ovan, det genom införande i bilagan getts rätt för allmänheten att ta del av vissa handlingar. Det är något som Vänsterpartiet anser är särskilt skyddsvärt, och enligt vår bedömning är detta ett sådant fall då bedömningen borde göras att införa Världssjöfartsuniversitetet i bilagan.

Regeringen bör ta initiativ till att Världssjöfartsuniversitetet ska läggas till i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen så att möjligheten till insyn värnas. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Ilona Szatmari Waldau (V)

Ulla Andersson (V)

Ali Esbati (V)

Birger Lahti (V)

Lorena Delgado Varas (V)

Tony Haddou (V)

Ciczie Weidby (V)